

Verslag ouderinformatieavond Pius X-College IJslandse aanpak

Op dinsdag 25 juni 2019 werd een klankbordavond georganiseerd over het 'IJslands model', in aanwezigheid van diverse geledingen vanuit de school (waaronder hoofd ondersteuningsteam en ouderraad), drie vertegenwoordigers namens de GGD-BZO, drie vertegenwoordigers vanuit de Kempengemeenten, één vertegenwoordiger namens Novadic Kentron en veertien ouders van leerlingen uit leerjaar 3 - 4.

Toelichting "IJslands model"

In de jaren 90 van de vorige eeuw ontstond een samenwerking tussen een groep van IJslandse wetenschappers, beleidsmakers en professionals uit de praktijk. Samen probeerden zij de factoren die van invloed zijn op middelengebruik door jongeren beter te begrijpen en kansen voor preventie te verkennen. Op dat moment scoorde de IJslandse jeugd hoog op het gebied van alcohol-, tabak- en drugsgebruik. Ondanks de inspanningen van verschillende preventieprojecten in het verleden, bleef het middelengebruik onder jongeren toenemen.

Het ICSRA (het Icelandic Centre for Social Research and Analysis) ontwikkelde vervolgens een op onderzoek gebaseerde aanpak ter preventie van middelengebruik onder jongeren. Door het versterken van de ondersteunende rol van ouders, scholen en netwerk werden kansen gecreëerd voor een positief leefmilieu onder jongeren, met positief resultaat.

Met behulp van de onderzoeksmethodiek van ICSRA is in Nederland tussen oktober en december 2018 op 28 scholen in 6 gemeenten een vragenlijst afgenomen onder leerlingen in de leeftijd van 15 en 16 jaar. De vier Kempengemeenten; Bladel, Reusel, Eersel en Bergeijk nemen gezamenlijk deel aan deze pilot. Het aantal respondenten vanuit de 6 deelnemende gemeenten was in totaal 4987 jongeren en het responspercentage lag per gemeente tussen de 76% en 91%. In elke gemeente zijn dezelfde vragen gesteld. De vragenlijst bevatte vragen over middelengebruik (recent en ooit) en een groot aantal sociale factoren. Het doel hiervan was om de status van het middelengebruik door jongeren in de gemeente in kaart te brengen.

In de vier Kempengemeenten hebben totaal 263 jongens en 332 meisjes de vragenlijsten ingevuld. Dit betrof leerlingen van het Rythovius College en het Pius X-College.

Klankbordavond en resultaten

Tijdens de klankbordavond werd na een welkomstwoord door Pirette van Poppel (waarbij de nadruk werd gelegd op het welbevinden en de belangrijke rol die de omgeving van een jongere daarin speelt), de avond afgetrapt door Marjon Jacobs van de gemeente Bergeijk die een algemene presentatie gaf en de uitkomsten op gemeentelijk niveau besprak.

Eerste bevindingen rapport vier Kempengemeenten

Als gemeente is er een totaal rapport opgemaakt: in de Kempen heeft 80% van de jongeren in de leeftijd van 15 - 16 jaar ooit in hun leven alcohol gedronken.

Resultaten: jeugd en welzijn:

Jongeren voelen zich relatief veilig, wel weinig sociale activiteiten in hun omgeving.

Resultaten: vrije tijd:

Jongeren hebben relatief gezien veel vrije tijd. In de praktijk lijkt dit toch tegen te vallen. Maar een belangrijk constatering is dat de invulling van de vrije tijd naast sport toch te wensen overlaat als het gaat om een passend en professioneel aanbod.

In IJsland ziet men dat als vrije tijd positief wordt ingevuld, dit ook een duidelijke invloed heeft op de afname van middelengebruik.

Resultaten: rol ouders / familie

Als ouders meer bij kinderen zijn is er minder sprake van alcoholgebruik of roken. Het goed kennen van je kind, en diens vrienden is van belang.

Eerste bevindingen school

Pirette van Poppel geeft een toelichting op de uitslagen Pius X-College t.o.v. de gemiddelden van andere scholen in de Pilotgroep en de andere deelnemende school in de Kempengemeenten. De vragenlijst is afgenomen onder leerlingen van 15 en 16 jaar op het Pius X-College, waarvan 200 jongens en 222 meisjes.

Te zien is dat:

Alcohol/roken

- Er nog veel gerookt wordt onder de jeugd.
- Dat er best vaak aangegeven wordt door leerlingen dat ze recent (in de afgelopen 30 dagen) dronken zijn geweest.
- Het gebruik van slaappillen en kalmeringstabletten hoger dan het gemiddelde van de pilotgemeenten is.
- Lijm snuiven, gebruik van lachgas en zelf gebrouwen drankjes een nieuwe tendens lijkt.
- Dat leerlingen aangeven dat de ouderbetrokkenheid hoog is.
- Tijd doorbrengen met ouders doordeweeks, scoort hoger dan in het weekend.
- Zaterdagavond: hoge score onderlinge communicatie tussen ouder - kind (waar ben ik). Ouders weten met wie hun zoon/dochter omgaat 'ons kent ons'.
- Ouders zijn volgens de leerlingen toleranter t.o.v. roken dan dronkenschap. Ook lijkt er iets meer tolerantie t.o.v. het gebruik van cannabis te bestaan bij ouders.

Welbevinden op school:

- 8,9% van de leerlingen geeft aan 'ik voel me vaak of bijna altijd slecht als ik op school ben'. Daarentegen geeft 89,9% aan zich veilig te voelen op school.
- 27,2% van de leerlingen geeft aan zich op school te vervelen.
- 11.8% is slecht voorbereid op lessen.

Sport/vrijtijdsbesteding:

- Er wordt best veel in clubverband gedaan (georganiseerde activiteiten; vaak sport), maar vrijetijdsbesteding onder de jeugd is minder dan gemiddeld. Jeugd heeft behoefte om bij elkaar te zijn, maar dat samenzijn is dan vaak op plaatsen waar alcohol geschonken wordt.
- Naarmate ze ouder worden maken ze andere keuzes. Bijvoorbeeld rondom sport (wordt minder), bezoek aan bibliotheek wordt minder etc.

Lichamelijke/geestelijke gezondheid:

- Meisjes voelen zich minder goed t.o.v. jongens (meer onzekerheid).

Samen met de aanwezigen is vervolgens in groepjes naar de volgende vragen gekeken;

1. Zijn deze resultaten voor de ouders, verzorgers herkenbaar?
2. Waar moeten we de focus op leggen?
3. Wat zijn belangrijke speerpunten?
4. Zijn er oplossingsrichtingen te benoemen waar we al mee aan de slag kunnen?

Enkele opbrengsten:

- Herkenbare cijfers, wel valt op dat er toch nog redelijk wat jongeren zijn die zich niet goed voelen (kleine 10%)

- Bijna alle ouders in deze groep waren, of voelden, zich de enigen die de grens van nix18 streng hanteren. Dit wordt als heel vervelend ervaren. Oplossing: moederverbond, voor jongens van nu nog 13-14 jaar, groep vrienden, moeders met elkaar nix18 afgesproken. Afwisselend bij een van de vrienden thuis gezelligheid creëren zonder alcohol. Werkt goed bij hen.
- De jeugd wil het zwembad terug, en meer dingen te doen voor de jeugd, niet alleen sporten, want dat vindt niet iedereen leuk, het moet aantrekkelijk gemaakt worden, zonder drank. Zien drinken doet drinken, dus iets opzetten waar niet gedronken wordt voor 16-18 jarigen.
- Ouders willen dat kinderen leren hoe ze een goed antwoord kunnen geven aan anderen als ze niet drinken. Wat is daar voor aanbod in?
- Als school meer investeren in contact tussen docent - mentor - leerling. Betrokkenheid!
- Vanaf klas 1 persoonlijk ontwikkelings-gesprek met leerlingen.

De opbrengsten worden verwerkt in een masterplan dat vanuit een langetermijnvisie op bevordering van welbevinden, in ontwikkeling is. De resultaten van de vragenlijsten (die cyclisch afgenomen worden) zullen steeds als basis gebruikt worden om de toename van welbevinden te meten en daar waar nodig is de aanpak bij te sturen. Indien u, als ouder/verzorger, wil meedenken over dit onderwerp dan kunt u zich aanmelden via info@piusx-college met als onderwerp; IJslanse aanpak.

Conclusie

De kracht van de IJslanse aanpak is gezamenlijk de handen ineenslaan (school - ouders - gemeenten - GGD - Novadic Kentron - politiek/overheid) en elkaar daarin versterken d.m.v. een integrale aanpak. Het sleutelwoord is 'betrokkenheid'.

Medio juli 2019 is uitgebreid informatie terug te vinden op www.kempenbranie.nl.

Pirette Bonnier-van Poppel
 Hoofd Ondersteuningsteam
 Pius X-College